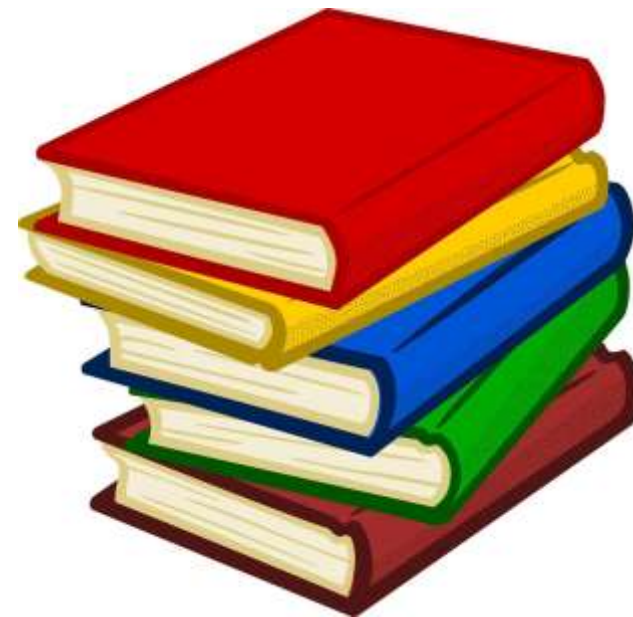

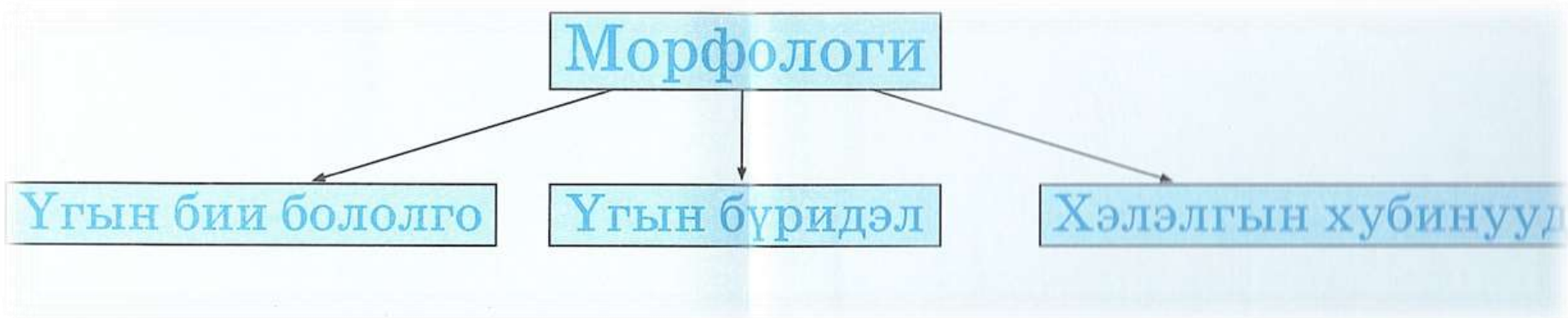

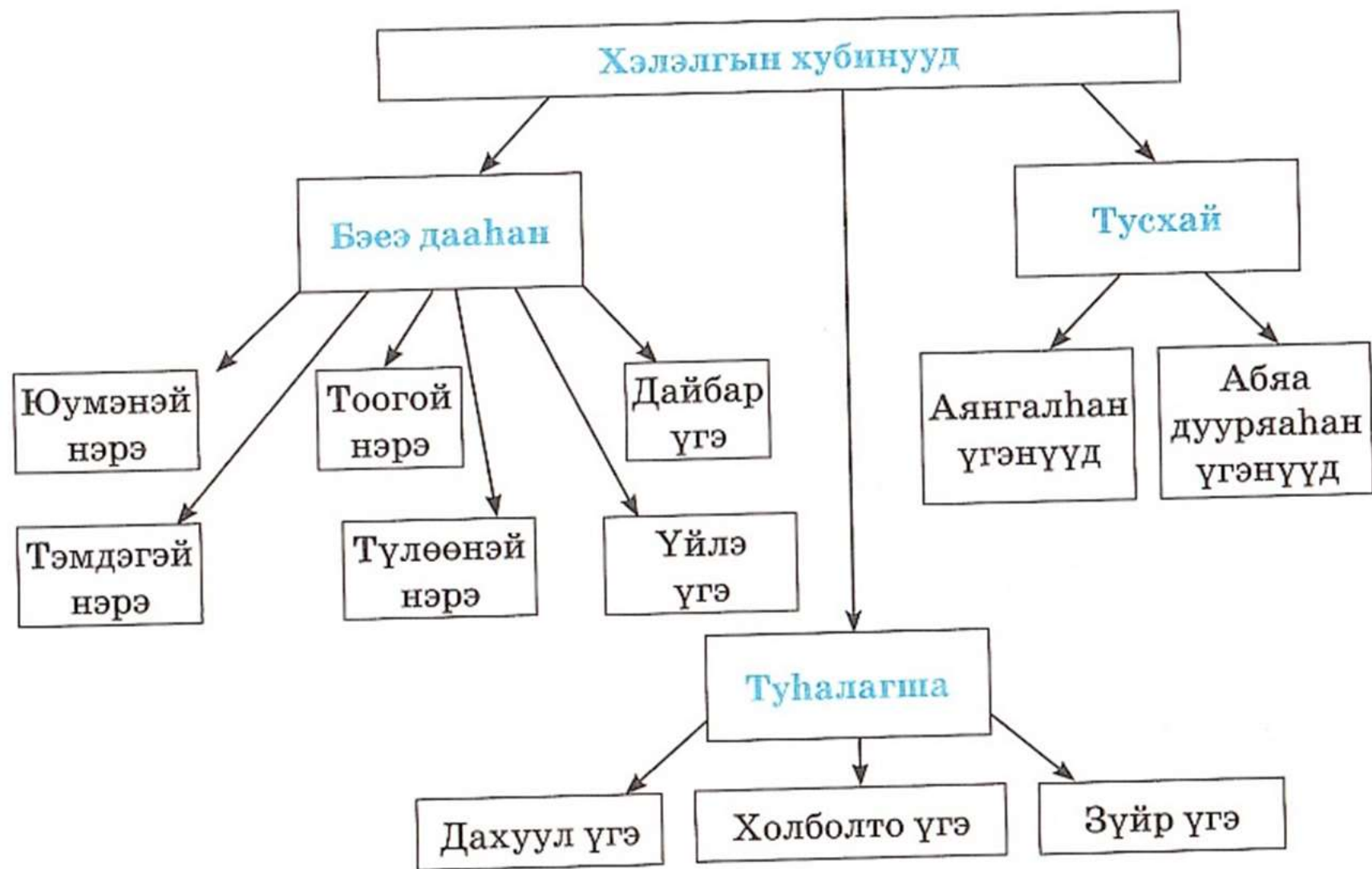
СЭДЭБ: МОРФОЛОГИ

Морфологи гээшэ грек үгэ, «**түхэл**» болон «**hургаал**» гэһэн үгэнүүдһээ бүридэнэ.

Морфологи хадаа үгэнүүдэй удха, түхэл, үүргээрээ хубилжа, хэлэлгын хубинууд болохо тухай hургаал болоно.

Бэээ дааһан хэлэлгын хубинууд

Хэлэлгын хубинуудай нэрэ	Юу тэмдэглэнэб	Асуудал	Мэдүүлэл соо ямар гэшүүн бэ	Жэшээ
1. Юумэнэй нэрэ	Алибаа юумэ	Хэн? Юун?	Нэрлүүлэгшэ, нэмэлтэ	Хабар болоо. Би диктант бэшээб
2. Тэмдэгэй нэрэ	Шанар	Ямар?	Элирхэйлэгшэ	Һэрюун һалхин үлээнэ
3. Тоогой нэрэ	Тоо, дугаар	Хэды? Хэдыдэхи?	Элирхэйлэгшэ Нэрлүүлэгшэ	Дүрбэдэхи класс дүүргэбэб
4. Түлөөнэй нэрэ	Юумэ, тоо, шанар заадаг	Хэн? Юун? Хэды? Ямар?	Нэрлүүлэгшэ Элирхэйлэгшэ	Би иимэ ном уншааб
5. Үйлэ үгэ	Үйлэ	Яанаб? Юу хэнэб? Яжа байнаб?	Хэлэгшэ	Нохой хусана
6. Дайбар үгэ	Үйлэ, шанар тодорхойлдог	Хаана? Хэр зэргэ? Хэзээ? Хайшан гэжэ?	Ушарлагша	Үглөө һайндэр

Тухалагша хэлэлгын хубинууд

1. Дахуул үгэ	Үгэнүүдэй харилсаа харуулдаг	Асуудалда харюусадаггүй	Гэшүүн болодоггүй	<i>Соо, саана, хажууда, дээрэ, дооро г.м.</i>
2. Холболто үгэ	Нэгэ түрэл гэшүүдые, орёо мэдүүлэлэй хуби холбодог	Асуудалда харюусадаггүй		<i>Ба, болон, тиин, аад, тезд, зүгөөр, харин г.м.</i>
3. Зүйр үгэ	Нэмэри удха оруулдаг	Асуудалда харюусадаггүй		<i>Бэ, гү, аал, лэ, ха, юм, нэн, даа г.м.</i>

Тусхай хэлэлгын хуби

4. Аянгалһан үгэ	Мэдэрэл, абяа дууряалга			<i>Һүү, ай, пэй, мөө, хүр-хар</i>
------------------	-------------------------	--	--	-----------------------------------

Үгын бүридэлөөр шүүлбэри

1. Малшандашье

2. – үндэһэн – үгын удха дааһан хуби.

3. – залгабари – шэнэ үгэ бии болгодог үгын хуби.

4. – залгалта – мэдүүлэл соохи үгэнүүдые холбодог хуби.

5. – анхан ба гараһан һуури.

6. – зүйр үгэ.